

Bruxelles, den 25.11.2020
SWD(2020) 296 final

ARBEJDSDOKUMENT FRA KOMMISSIONENS TJENESTEGRENE

RESUMÉ AF RAPPORTEN OM KONSEKVENSANALYSEN

Ledsagedokument til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

om europæisk datastyring (retsakt om datastyring)

{COM(2020) 767 final} - {SEC(2020) 405 final} - {SWD(2020) 295 final}

A. Behov for handling
Hvad er problemet, og hvorfor er det et problem på EU-niveau?
Det problem, som dette initiativ behandler, er, at datadeling i EU fortsat er begrænset på trods af de potentielle fordele ved datadeling for økonomien og samfundet. Der er konstateret tre hovedårsager hertil: – lav tillid til datadeling – vanskeligheder med at genanvende visse data fra den offentlige sektor og indsamle data på altruistisk grundlag – tekniske hindringer for genanvendelse af data.
Hvad bør opnås?
Målet er at øge tilliden til datadeling, styrke mekanismer, der øger datatilgængeligheden, og overvinde tekniske hindringer for genanvendelse af data. Dette vil understøtte tilgængeligheden af data til brug i økonomien (for at udvikle nye produkter og tjenester og opnå større effektivitet) og samfundet (for at imødegå samfundsmæssige udfordringer). Initiativet har til formål at skabe grundlag for en ny europæisk form for datastyring som et alternativ til den platformsmode, der i øjeblikket ledes af store teknologivirksomheder.
Hvad er merværdien ved at handle på EU-plan (nærhedsprincippet)?
Ved at have fælles regler i alle medlemsstater vil initiativet sikre, at virksomheder kan drage fordel af det indre markeds størrelse og udbyde deres produkter og tjenester i hele EU. Virksomheder og forskningsorganisationer vil kunne tilgå data fra forskellige medlemsstater på ensartede vilkår.
B. Løsninger
Hvilke forskellige løsninger er der for at nå målene? Foretrækkes en bestemt løsning frem for andre? Hvis ikke, hvorfor?
Konsekvensanalysen har fokus på fire indsatsområder: mekanismer til øget videreanvendelse af data fra den offentlige sektor, foranstaltninger til at skabe tillid til dataformidlere, foranstaltninger til fremme af dataaltruisme og oprettelse af en europæisk mekanisme til koordinering og styring af de horisontale aspekter af forvaltningen. For hvert område blev der i konsekvensanalysen overvejet bløde løsninger såsom vejledning eller henstillinger og to hårde lovgivningsmodeller, der er forskellige med hensyn til deres intensitet. Analysen konkluderede, at bløde lovgivningsforanstaltninger ikke kan forventes at skabe den nødvendige tillid til datadeling på de forskellige indsatsområder. F.eks. har dataaltruisme en stærk forbrugerbeskyttelseskomponent, hvis mål er vanskelige at nå udelukkende på grundlag af bløde foranstaltninger. Hvad angår bedre genanvendelse af data fra den offentlige sektor, blev der overvejet både en centraliseret og en decentraliseret model for håndtering af videreanvendelse af data. For så vidt angår foranstaltninger, der har til formål at skabe tillid til dataformidlere, varierede mulighederne med hensyn til, om mærknings-/certificeringsordningen skulle være frivillig eller obligatorisk. Med hensyn til dataaltruisme blev mulighederne for en frivillig certificeringsordning og en obligatorisk tilladelsesordning vurderet. For at oprette en europæisk mekanisme til koordinering og styring af de horisontale aspekter af forvaltningen var én mulighed at oprette et selvstændigt retligt organ, og en anden mulighed var at Kommissionen skulle nedsætte en ekspertgruppe. I vurderingen blev det konkluderet, at løsningsmodellen med lavere intensitet var at foretrække på tre indsatsområder. Med hensyn til dataaltruisme var den højere intensitet imidlertid at foretrække: Obligatoriske tilladelser, der udstedes af en offentlig myndighed, vil skabe den nødvendige tillid til

mekanismer til dataaltruisme. Med hensyn til mærkning eller certificering af dataformidlere vil den obligatoriske ordning med højere intensitet også være et gennemførligt alternativ, da dette vil fastsætte klare regler for erhvervsaktivitet på det europæiske datamarked og skabe større tillid til disse formidlers tjenester.
Hvad er de forskellige interessenters holdning? Hvem støtter hvilken løsning?
De offentlige myndigheder glæder sig over bestræbelserne på at lette den offentlige sektors deltagelse i de fælles europæiske dataområder. De støtter en one-stop-shop-mekanisme for videreanvendelse af data, samt at EU-organerne skal spille en stærkere rolle i prioriteringen af standarder. Erhvervsorganisationer, herunder SMV'er og erhvervssammenslutninger, fremhæver betydningen af standardisering og interoperabilitet og slår til lyd for, at der vedtages en frivillig certificerings-/mærkningsmekanisme for dataformidlere. Akademiske institutioner og forskningsinstitutioner støtter øget dataaltruisme og genanvendelse af visse data fra den offentlige sektor. Den brede offentlighed støtter en samlet datastrategi og altruistisk datadeling samt udrulning af tekniske værktøjer, der gør det muligt for folk at deltage aktivt i dataøkonomien.
C. Den foretrukne løsnings virkninger
Hvilke fordele er der ved den foretrukne løsning (hvis en bestemt løsning foretrækkes – ellers fordelene ved de vigtigste af de mulige løsninger)?
Den foretrukne pakke vil have en direkte indvirkning på EU's dataøkonomi på mellem 7,2 og 10,9 mia. EUR i 2028. Initiativet vil desuden fungere som katalysator for at skabe mere effektive tjenester og nye produkter baseret på data, herunder kunstig intelligens. Dette vil ikke kun gavne dataøkonomien, men også EU's økonomi og samfundet som helhed. Det bidrager f.eks. til en øget produktivitet i fremstillingsindustrien, hvis potentielle gevinst anslås til at være op mod 1,3 billioner EUR frem til 2027, gennem data fra tingenes internet og bidrager til at spare omkring 120 mia. EUR om året i EU's sundhedssektor.
Hvilke omkostninger er der ved den foretrukne løsning (hvis en bestemt løsning foretrækkes – ellers omkostningerne ved de vigtigste af de mulige løsninger)?
Rapporten beskriver de forskellige omkostninger ved hver foranstaltning for de berørte parter, herunder både dataproducenter og videreanvendere. En frivillig mærkningsordning ville f.eks. medføre en engangsomkostning på 20 000-50 000 EUR for dataformidlere for at blive mærket.
Hvad er indvirkningerne på SMV'er og konkurrencedygtighed?
SMV'er vil få gavn af forenklet adgang til data fra den offentlige sektor. For nye dataformidlere vil de potentielle stigninger i kundegrundlaget og indtægterne langt overstige omkostningerne til certificering/mærkning.
Vil den foretrukne løsning få væsentlige virkninger for de nationale budgetter og myndigheder?
Medlemsstater, der ikke allerede har strukturer til at gøre offentligt tilgængelige data tilgængelige, vil pådrage sig omkostninger. Dette kan udgøre en gennemsnitlig engangsomkostning på 10,6 mio. EUR pr. medlemsstat og en tilbagevendende årlig udgift til vedligeholdelse på 610 000 EUR. De økonomiske gevinster ved gebyrer og besparelser som følge af højere effektivitet (sidstnævnte anslået til 684 mio. EUR om året) vil imidlertid opveje disse omkostninger.
Vil den foretrukne løsning få andre væsentlige virkninger?
Bedre anvendelse af data kan føre til forbedringer inden for sundhed og trivsel, et bedre miljø, en styrket klimainsats og mere effektive offentlige tjenester. I sundhedssektoren kan data bidrage til at udvikle bedre og mere skræddersyede behandlinger. I mobilitetssektoren kan der takket være realtidsnavigation

spares op til 20 mia. EUR om året i lønomkostninger til bilchauffører, og derudover kan brugerne af offentlig transport spare tid svarende til over 27 mio. timer. Dette reducerer tidsforbruget i trafikken og gavner miljøet via lavere CO₂-emissioner og mindre luftforurening.

Proportionalitet?

Initiativet udgør en befordrende ramme for datadeling i EU. Det står i et rimeligt forhold til de tilstræbte mål og giver fleksibilitet til yderligere foranstaltninger på nationalt og sektorspecifikt plan.

D. Opfølgning

Hvornår vil foranstaltningen blive taget op til fornyet overvejelse?

Foranstaltningen tages op til fornyet overvejelse efter 4 år.